

A bécsi tanácskozás igen hasznos volt

Kennedy televíziós beszéde a bécsi találkozásról

Washington (MTI) Mint az AP jelenti, Kennedy amerikai elnök kedden, magyar idő szerint éjfélkor 25 perces televíziós beszédében számolt be az amerikai népek európai útjáról és bécsi tanácskozásairól.

Bevezetőben megemlékezett De Gaulle elnökkel folytatott tárgyalásairól s ezeket „igen bátorítóknak” mondta. Kijelentette, hogy a „közös köztudatunk fényében eltorpult azok a szemléleti különbségek, amelyek egy és más problémában adódtak” de nem igyekeztek „a valóságtól eltérően egyetértést szimulálni” bizonyos kérdésekben.

Kennedy elnök televíziós beszédét a továbbiakban Hruscsov szovjet miniszterelnökkel folytatott bécsi tanácskozásainak szentelte.

— Azért mentem Bécsbe — mondotta — hogy találkozzam a Szovjetunió vezetőjével, Hruscsoval. Találkozásunk alkalmával higgadt és beható eszmecsere folytunk. Igen alaposan és őszintén megcseréltük nézetünket mindazokról a fő kérdésekről, amelyek országainkat elválasztják egymástól.

— Közölhetem önökkel — folytatta az elnök —, hogy ez a két nap igen higgadt két nap volt. Nem volt udvariaskodás, nem volt mulatoskodás, egyik részről sem hangzottak el fenyegetések vagy ultimátumok. Egyik fél sem adott vagy kapott fontos engedményeket. Nem terveztünk vagy hoztunk nagyobb döntéseket, nem értünk el látványos eredményt és nem is tartunk úgy, mintha elértünk volna.

Ezt az értekezletet nem illyenek szántuk és nem is volt ilyen, sőt azt sem terveztük, hogy a jövőben bármilyen csúcsértekezletet tartunk Bécsben. Mindazonáltal — tette hozzá Kennedy — amilyen józannak, ugyanolyan mérethetetlenül hasznosnak is ítélem meg Hruscsov miniszterelnökkel történt találkozónkat.

A bennünket elválasztó szakadék — folytatta Kennedy — ilyen rövid idő alatt lényegesen nem szűkült, de legalább az eddigig legnagyobb mértékben megnyitott a tanácskozás útjai. Most már legalább kisebb mértékben részről a veszélyes félreértés esélyei és azok az emberek, akiknek a döntéstől függ részben a béke, legalább meggyeztek abban, hogy fenntartják a kapcsolatot egymással.

Kennedy ezt fontos eredménynek mondta, majd hozzáfűzte:

— Nem azért mentünk el, hogy engedjünk alapvető érdekeinkből, de mindketten ott voltunk, mert — úgy hiszem — felismertük, hogy mindkét országunk képes szörnyű kárt okozni a másiknak, hogy egy ilyen háborút el lehet és el kell kerülni, ha egyáltalán lehetséges, mert a háború semmilyen vitát nem old meg, semmilyen doktrínát nem bizonyít. Felismertük tehát, hogy gondoskodnunk kell ellentétes érdekeink olyannyira közvetlen összecsapásának megakadályozásáról, amely már szükségszerűen háborúba torkoltnék.

Kennedy hangzott, hogy mindezek alapján hasznosnak tekinti a bécsi találkozást és rámutatott, hogy az egyik kérdés, amely „a meggyezés némi közvetlen kilitásával kecsesített” a laoszi kérdés volt, majd reményét fejezi ki, hogy a közeli napokban Genfben haladást érnek el ebben a kérdésben.

A nukleáris kísérletek befejezéséről tárgyaló genfi értekezletéről szólván Kennedy azt mondta, hogy „új reményeink nem támadtak”. Kijelentése szerint azért, mert „Hruscsov világossá tette, hogy a Szovjetunió vétőjogot

igényel magának az ellenőrzés végrehajtásában és hogy a teljes leszerelés hiányában az ellenőrzést csak kémkedési ürügynek tekintik”.

Kennedy a továbbiakban kijelentette, „legbájosabban megbeszélésünket Németországról és Berlinről folytatjuk”. Az elnök elmondotta, hogy az Egyesült Államok és nyugat-európai szövetségesei továbbra is ragaszkodnak nyugat-berlini jelenlétükhöz és ahhoz, hogy e várossal fenntarthatassák az összeköttetést. Kennedy hozzáfűzte, hogy erről a kérdéstről Hruscsov is részletesen kifejtette nézetét és „minden további tanácskozások tárgya lesz”.

Befejezésül az elnök általánosságban szólván megállapította, hogy „Hruscsov nem beszélt harcias hangon, úgy hi-

szi, hogy a világ az ő útjára tér anélkül, hogy erőszakhoz kellene folyamodni”.

— Hruscsov még megemlégett egy dolgot, amit most továbbítani szeretnék — fűzte hozzá az elnök. — Azt mondta, hogy világszerte sok baj van és hogy ezért nem kellene teljesen őt okolni. Tökéletesen igaz van. Könnyű minden kormányellenes vagy amerikaellenes zavargást, valamely korrupt rendszer megdöntését, valamint a nyomor és a kiáztatatlanság ellen fellépő minden tömegmozgalmat úgy elintézni, hogy azt a kommunista szították — pedig ez nem minden esetben így van... —

Kennedy végzetül megemlékezett, hogy ő és tanácsadói tájékoztatták nyugat-európai szövetségeseiket a bécsi tanácskozásokról.

Összeült a Biztonsági Tanács

Zorin beszéde az angolai vitában

New York (MTI) A Biztonsági Tanács keddi ülésén Zorin, a Szovjetunió képviselője beszédet mondott. Kijelentette, hogy a portugál gyarmatosítók az angolai és a portugál barbakor nemcsak politikai pártok alakítását, hanem szakszervezetek létesítését is megtiltották az angolaiaknak.

A Szovjetunió Tanács keddi ülése magyar idő szerint szerdán, 0.33 órakor véget ért. A tanács szerdán két ülést tart.

New York (MTI) Szerdán délelőtt — magyar idő szerint 16.15 órakor — összeült a Biz-

tonsági Tanács, hogy folytassa az angolai helyzet vitáját.

A délelőtti ülésen felolvasták Zorin szovjet külügyminiszterhelyettes keddi beszédét angol és francia nyelvű fordításban.

A Biztonsági Tanács szerdán délután — magyar idő szerint az esti órákban — újabb ülésen foglalkozott az angolai kérdéssel.

New York (MTI) Szerdán délután — magyar idő szerint 16.15 órakor — összeült a Biztonsági Tanács, hogy folytassa az angolai kérdés vitáját.

Külföldi hírek - röviden

DELHI (TASZSZ) Mahendra nepáli király közölte, hogy hamarosan ellátogat a Kínai Népköztársaságba. A látogatás időpontját még nem határozták meg.

PÁRIZS (TASZSZ) Algéria városaiban negyedik napja tartanak a törzslakosság sorozatos tüntései. A tüntetők az algériai ideiglenes kormányt és a független Algériát éltetik. Több házon megjelent az Algériai Köztársaság fehér-zöld zászlója.

HAVANA (Reuter) A kubai minisztertanács szerdán jóváhagyta a magániskolák államosításáról szóló törvényt.

GENF (AFP) Genfben szerdán délelőtt megnyílt a nemzetközi munkügyi szervezések legfelső szerveinek — 45. ülése.

GENF (MTI) Szerdán délelőtt tartotta 315. ülését az atomfegyverkeresetek megszüntetéséről tárgyaló háromhatalmi értekezlet.

Az ülésről kiadott sajtóközlemény szerint folytatják az értekezlet elé terjesztett okmányok és javaslatok megvitatását. (MTI)

Háttérbe szorult események

Amiről a múlt héten keveset beszéltünk

A bécsi kormányfői találkozás szinte minden más nemzetközi eseményt leradírozott az érdeklődés középpontjából. A világ figyelő szemei az osztrák fővárosra irányultak, s tegyük hozzá, joggal. Több házon megjelent az Algériai Köztársaság fehér-zöld zászlója.

HAVANA (Reuter) A kubai minisztertanács szerdán jóváhagyta a magániskolák államosításáról szóló törvényt.

GENF (AFP) Genfben szerdán délelőtt megnyílt a nemzetközi munkügyi szervezések legfelső szerveinek — 45. ülése.

GENF (MTI) Szerdán délelőtt tartotta 315. ülését az atomfegyverkeresetek megszüntetéséről tárgyaló háromhatalmi értekezlet.

Az ülésről kiadott sajtóközlemény szerint folytatják az értekezlet elé terjesztett okmányok és javaslatok megvitatását. (MTI)

hogy valamiféle algériai kápitulációt csikarjon ki, mely után nyugodtan diktálhatja a feltételeket, s gyakorlatilag az önrendelkezés látszata mögött megőrizheti a „francia Algéria” válságát. A 10. éviani tanácskozás után nem sok előrehaladás mutatkozik, s bár az algériai ideiglenes kormány igen messze elment a konkrétumok előtárásnak terén, a franciák manőverei a kezdeti meggyezészek létkörét sem tudták megteremtetni.

A francia kormány úgy látszik nem számol következményekkel, amelyeket a tárgyalások végleges kudarcra okozhat. Pedig hátránya ebből csak neki származhatna.

Nem lehet szó nélkül elmenni a

DOMINIKAI FEJLEMÉNYEK

mellett sem, hisz itt is felfordult dolgokkal állunk szemben. A véreskezű Trujillo meggyilkolása után a helyzet első pillanatra kuszanak látszott, azonban ma már látszik, hogy az itten történelem is mélyen benne van az USA keze. Trujillo személye terhes volt az Egyesült Államoknak, hiszen diktatúrája egész Latin-Amerikában tüzféket jelentett, s állandóan is tudják, a megoldás gyökere nem itt keresendő. A nyugati oppozíció vezére az Egyesült Államok, s mindaddig, míg ő nem határoz jobbra vagy balra, addig a meddő tárgyalások és ügyrendi viták képezik az ülések anyagát. A további fejlemények tehát a múlt heti kiindulópontból várhatók, s ezek a történések nagymértékben mutatják majd, hogy a Kennedy által is kifejtett nézetek, melyek Laost érintették, eljutottak-e olyan stádiumba, hogy valóban történjen előrelépés.

Kronológiailag talán pontatlanul, de fontos szempontjából feltétlenül

A LAOSZI ESEMÉNYEK

kíváncsoknak az első helyre, hiszen ezek kapták a legnagyobb hangsúlyt a Hruscsov-Kennedy találkozó közös közleményében is. A genfi értekezlet munkájára a hazuvona a jellemző, bár a franciák által előterjesztett javaslat némi élénkséget keltett. A delegátusok is, de a megfigyelők is tudják, a megoldás gyökere nem itt keresendő. A nyugati oppozíció vezére az Egyesült Államok, s mindaddig, míg ő nem határoz jobbra vagy balra, addig a meddő tárgyalások és ügyrendi viták képezik az ülések anyagát. A további fejlemények tehát a múlt heti kiindulópontból várhatók, s ezek a történések nagymértékben mutatják majd, hogy a Kennedy által is kifejtett nézetek, melyek Laost érintették, eljutottak-e olyan stádiumba, hogy valóban történjen előrelépés.

Kronológiailag talán pontatlanul, de fontos szempontjából feltétlenül

AZ ANGOLAI KÉRDÉST

kell a következőkben sorra venni. Az ENSZ-ben levő afrikai csoport kérésére összeült a Biztonsági Tanács, hogy megvitassa a portugál gyarmatosítók felháborító magatartását. A napvilágra került részletek mutatják, hogy valóban szükség volt a Biztonsági Tanács összehívására, viszont azonnal felmerül a kérdés, hogy van-e hatalma, van-e lehetősége a világszervezetnek, hogy olyan lépést tegyen, mely egyrészt az angolai nép érdekeit szolgálja, másrészt keményen odacsapjon a brutális portugál gyarmati rendnek. Az ENSZ a gyarmati kérdésben pozitíve foglalt állást a Szovjetunió történelmi javaslata mellett. Ideje volna, ha a gyakorlatban is történne valami, ami korrigálni próbálná a csúfos kongói akcióit, s legalább jeleznék, hogy az Egyesült Nemzetek Szervezete nemcsak meddő felszólalások fóruma, hanem tetterős szerv is.

Ha már gyarmati kérdést vetettünk fel, érdemes a franciák magatartását is megvizsgálni

ALGERIA ESETÉBEN.

Mert bármilyen csúfos is Algéria „megyei” státusa, itt is gyarmati-kérdéssel állunk szemben, ami abból is kitűnik, hogy a franciák tárgyalási modora Evianban inkább diktátumokra szorítkozik, mintsem józan és korrekt egyezmények kidolgozására. A francia kormány élére állítja a felmerült kérdéseket, pl. a Szahara státusát, a francia állampolgárok jövődjéről szóló kiküldetését, s úgy kívánja irányítani a megbeszéléseket, B. E.

Hruscsov látogatása Razlivban

Leningrád (TASZSZ) Hruscsov, szovjet kormányfő szerdán ellátogatott Razlivba, a Leningrád környéki történelmi nevezetességre helyre, ahol 1917 július-augusztusában Lenin elrejtőzött az ellenforradalmi ideiglenes kormány üldözése elől.

Nem engedik be Ausztráliába az SZKP képviselőjét

Moszkva (TASZSZ) A szovjet fővárosban ismeretessé vált, hogy az ausztráliai kormány megtagadta a vizumot a Szovjetunió Kommunista Pártjának képviselőjéről, akit az Ausztráliai Kommunista

Párt meghívott, hogy részt vegyen a napokban Sidneyben megnyíló 19. kongresszusán.

Az ausztráliai kormány ezen elhatározását Moszkvában hidegháborús lépésnek tekintik.

A japán nép felháborodása egyelőre meghátrálásra kényszerítette Ikeda-t

Több mint 600 sebesült

Tokió (MTI) Tokióban és Japan másik nagy városában, Kyotóban kedden az a légkör volt érezhető, amely tavaly a japán-amerikai, úgynevezett biztonsági szerződés ellen vívott harcot jellemezte — írja az AFP tokiói tudósítója. Jelenlése szerint

a két japán városban kedden mintegy 150 000 tüntető tiltakozott hosszú órák át fáradhatatlanul az Ikeda-kormányt a japán képviselőházban már keresztülhajtolt fasizista törvényjavaslata ellen, amely a műlhoz viszonyítva még jobban megnyirbálja a japánok politikai szabadságjogait.

Az AFP-tudósítás szerint a sokmillió lakosú Tokió egész városnegyedében megbénelv a forgalom a tüntetés órai alatt. A japán rendőrség riadókézültetésben volt és „javított taktikával” dolgozott.

Az eredmény: több mint 600 sebesült, közülük mintegy 30-an kórházba kerültek. Az összetűzésben 63 rendőr is sérüléseket szenvedett.

A keddi hatalmas méretű tüntetések meghátrálásra kényszerítették az Ikeda-kor-

manyt. Hirügynökségi jelentések szerint Ikeda és pártja lemondott arról a tervéről, hogy a japán szennatással is késedelem nélkül elfogadja a törvényjavaslattal, hogy annak alapján azonnal megkezdje a politikai megnyilvánulások meg szigorúbb elfojtását.

Ikeda és kormánya most azt tervezi, hogy a törvényjavaslatot a szenátus rendkívüli üléseivel szavaztatja meg, amelyre csak akkor hívnák össze a szenátorokat, ha már Ikeda — aki június 19-én szándékozik Washingtonba utazni — befejezte a kilincselést az amerikai kormányfővel.

Tokiói politikai megfigyelők szerint

Ikeda azért ejtette el egyelőre a törvényjavaslat kiadását, mert attól tart, hogy elutasításakor még nagyobb méretű tüntetésekre kerülhet sor, különösen a repülőterénél.

Ha pedig — miként elődje, Kishi miniszterelnök tavalyi washingtoni utazásakor — a hátsó kapun lenne kénytelen repülőgépet elérni, tekintélyének olyan megrongálásával érkezne Washingtonba, ami keresztenné becsúszó tervét.

Nem repülőgép, hanem kacsa

A TASZSZ cáfolata

Moszkva (TASZSZ) — Az Associated Press amerikai hírügynökség olyan jelentést közölt, hogy az utóbbi időkben szovjet repülőgépek Pakisztán északi határai mentén repüléseket végeznek légitényképezés céljából.

A TASZSZ-t felhatalmazták annak kijelentésére, hogy az említett közlemény alaptalan kóhalmány és az Egyesült Államok bizonyos köréi terjesztik, hogy megzavarják a Szovjetunió és egyes délkelet-ázsiai országok viszonyát.

NAPLÓ
2. oldal — 1961. június 8.

Csehszlovákia vízierőműveket épít Ghanában

ACCRA (MTI) Ma Accraban aláírták a csehszlovák és a ghanei kormányk közötti szerződést, amelynek értelmében Csehszlovákia három vízierőművet épít Délnyugat-Ghanában. Ugyanezenekben a napokban

A D
retty
19-én
lyam
vői b
nak
tanfo
varrá
járti
kón:
vezet

A I
hák.

K
Jó
ber
met
nek
amir
a cs
a bu
bert
épp
meg
don
a ka
M
jeler
rend
csak
zony
azok
nitar
hogy
nül
ban
dikt
beje
„na
sen
tart
előf
hisz
a be
vizs
re t
meg
rága
kát,
vize
meg
nek.
vona
gála
titok
beje
köz

A
hogy
tesz
taná
si b
Ker
és n
gött
rend

Hírek

Várható időjárás csütörtök estig; keleten néhány óras napsütés, nyugaton erősen felhős idő. Többhelyen eső, zivatar. Mérsékelt szél. Várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 12-16, legmagasabb nappali hőmérséklet holnap 21-25 fok között.

Szerdán Debrecenben a hőmérséklet maximuma 23,4, minimuma 13,8 fok volt. Talajhőmérséklet 12,8 fokot mértek. Csapadék 0,1 milliméter hullott, a Nap 6 óra 24 percen át sütött.

Aramsűtél. Figyelem! Ma reggel fél 8 órától délután fél 4 óráig az alábbi helyeken lesz áramsűtél: Híd utca, Bánfi utca, MÁV Gépjárműállomás.

Tanácsstagok fogadóórái

Ma Nagy István 6 órától 7 óráig a Jókai utca 1/B szám alatt, Parti Ernő, Tóth József 6 órától 7 óráig a Kálvin tér 7. szám alatt, Nagy Károly, Hunyadi Mátyásné 5 órától 7 óráig a Dohányipari Technikumban, Czibere Zoltán 5 órától 6 óráig a vargakerti pártszervezetben, Keresztesi Gyula 6 órától 7 óráig a Szószli utcai régi iskolában, Tardos Endre 5 órától 7 óráig a homokkerti partalapszervezetben, Tóth Mihályné, Karádi Sándor 5 órától 7 óráig a Szabó Kálmán utcai általános iskolában, dr. Imre Gábor 6 órától 7 óráig a Kálvin tér 7. szám alatt, Bujdosó Ferenc, Szász Gáborné 5 órától 6 óráig a homokkerti moziban tartanak tanácsstagi fogadóórákat.

Gyermeknap a GÖCS-ben. A Debreceni Gördülőcsapágy-gyárban június 4-én ünneplik meg a gyermeknapot. A nöbizottság színes legőbbségekkel kedveskedett a gyermekeknek, akiket a teremben fehér abroszal leterített asztalokon uszonna várt.

Szünidei tanfolyam indul június 19-én kezdők és haladók részére a munkaközösségekben Péterfia u. 30. Beiratkozás: minden du. 3-ig. Tanfolyamvezető dr. Konczné. MH. 40

A Magyar-Szovjet Baráti Társaság ifjúsági aktivistái június 10-én, szombaton érdekes kiállítás rendeznek Hajdúszoboszlón, az ottani kultúrházban. Közszemlére teszik ki azokat a leveleket, amelyeket a helyi iskolák növendékeinek a levelezőpartnerei küldtek a Szovjetunióból. Ezenkívül este 7 órai kezdettel külön az általános és külön a középiskolások részére kérdézelepek játékot rendeznek, aminek valamennyi kérdése a Szovjetunióval kapcsolatos. Ezen a rendezvényen szoboszlói kultúregyüttesek is fellépnek.

Június 11-én, vasárnap délután 3 órától ifjúsági ösztöntartást tart az Ady Endre művelődési ház, a volt megyeháza nagytérjében. MH. 57

Dolgozókat alkalmazzák

Debreceni Orvostudományi Egyetem a megredésű E 508 fősakkal I. munkakörbe szakképzett szakácsot keres. Illetmény E 508 kérésnek megfelelően. Előnybe részesülnek kórházi és kintinai gyakorlatú jelöltek. 12679

Szakképzett TML vállalkozásról felvesszünk Elemiszeripari Központi Gépjármű Vállalat. Püspökudvarnyok, Kolozsvári u. 2. 256

Azonallal belépésre munkajogi vezetői keres a Finommechanikai Vállalat. Szabadság útja 92.

Könyvelési munkában jártas munkteret megváltoztatni időre alkalmunk. Jelentkezé, gépállomás, Kismacs. 261

Beruházási gyakorlati rendelkező mérnököt vagy technikusot keres felvételre a TITÁSZ V. debreceni fiútelephelyén. (Jelentkezés: Debrecen, Miképercs utca 1. sz., személyesen) 262

Színházi

MÚSOR

Ma 8-kor János vitéz, Blaha-Füzesi és 15. Pénteken 8-kor A kőpény és Gianni Schicchi, bemutató előadás, Tiházny. Szombaton 8-kor Stuart Mária, bérletszűnet. Vasárnap 8-kor A kőpény és Gianni Schicchi, Thuróczy. Lehetőség van rá, hogy a 18. Kedden 8-kor Schicchi, Udvarhelyi. Bajon-bérlés 16. Hétfőn 8-kor Szent István 8-kor János vitéz, Kántorné. Zsuzsanna-bérlés 13.

Előadások a Hungária kamaraszínházban: Pénteken 8-kor Enkes madár, Szerdahelyi-bérlés 14. Vasárnap 8-kor Enkes madár, Megyery-bérlés 15.

Sárándon a sportpályánál szabadtéri színpadot épít a község lakossága. Különösen az ifjúság ajánlott fel sok társadalmi munkát. A mezőgazdasági munkák miatt elhatározták, hogy főleg szombaton délután és vasárnap dolgoznak a szabadtéri színpad építésénél.

Bakonszegen a községi tanács végrehajtó bizottságának legutóbbi ülésén Bodnár Imréné, az egészségügyi albizottság elnökhelyettese beszámolt a tisztviselői mozgalom helyzetéről. Elhatározták, hogy a tanács, a városkereszt és a nótánacs aktívái egyenként 20-20 házt látogatnak meg a mozgalom kihasználása érdekében.

Záróvizsgát tartottak a napokban a debreceni MÁV Építési Főnökség I. számú építészeti osztályának dolgozóiból az alkalmából, hogy sikerrel elvégezték a dolgozók általános iskolájának VIII. osztályát. A most végzett többsége idősebb dolgozó, akiknek a múlt rendszerben nem volt lehetőségük az általános műveltség megszerzésére.

Az élelmiszeripar kiváló dolgozója jelvényt tüntettek ki a pedagógus nap alkalmából dr. Lemhényi Jenőné, a Dohányipari Technikum tanárát. Ezzel az iskolában negyven emelkedett a kiváló dolgozó jelvényt kiadottak száma.

Moziműsor

VIG: háromnegyed 4, 6 és negyed 9 órakor: **Alomrevü.** Széleskörű, színes osztrák film. APOLLO: de. negyed 10, negyed 12 és fél 2 órakor: **Alomrevü.** Széleskörű, színes osztrák film. Du. háromnegyed 4, 6 és negyed 9 órakor: **Milliók keringője.** Széleskörű csehszlovák film. METEOR: 3. fél 6 és fél 8 órakor: **Milliók keringője.** Széleskörű csehszlovák film. METEOR KERT: fél 9 órakor: **Bolond április.** Csak 18 éven felülieknek. HUNGÁRIA: fél 5, fél 7 és fél 9 órakor: A pillanat embere. IFJUSÁGI: előadásait a Vig filmszínházban játssza de. fél 10 és fél 12 órakor: **Négy lépés a fellegekben.** Olasz-francia film. KLINIKA: 5 és 7 órakor: **Alomrevü.** Színes osztrák film. BOCSKAI (Csapó-kert, Sámsoni út) 7 órakor: **Az élelmiszeripar kiváló dolgozója.** OLYMPIA (Városmegyeri út) fél 6 és fél 8 órakor: **A kalandor. STADION KERT: 8 órakor: Bolond április.** Csak 18 éven felülieknek. PETŐFI KERT: 8 órakor: **Bolond április.** Csak 18 éven felülieknek.

Városi mozielőadások: Állami gazdaság, Lentz-telep: Tisztes úriház. Csak 18 éven felülieknek. Nyulás: Gyalog a mennyországra. Homokkerti: Emberek vagy őrmesterek.

Megzavarta a gyermekek közlekedését, 8 hónapi börtönrre ítélték

Budapestben a Nádor utca és Beloiánisz utca kereszteződésében kisgyermekek nagyobb csoportja haladt át az útestten, egymás kezét fogva, három óvónó felügyelete mellett. Az áthaladások érkezett oda személyautóval Aklan Tibor gépkocsivezető. A helyi, hogy gépkocsiját a szabály szerint megállítsa, kelő távolságból megvárta volna, míg a gyermekek áthaladnak, behajtott csoportjukba, s megzavarta őket. Felőltsége miatt több gyermek leszakadt a csoporttól, megzavarodva átszaladt a gépkocsi előtt az útestten.

A Központi Kerületi Bíróság, a foglalkozási szabályok tudatos megszegésével elkövetett veszélyeztetés büntetéséért 8 hónapi börtönrre ítélték Aklan Tibort és három évre eltiltotta a gépjárművezetésétől.

Hajdú-Bihar NAPLÓ

A Magyar Szocialista Munkáspárt Hajdú-Bihar megyei Bizottságának lapja

Szerkesztő és szerkesztő bizottság
Feladat: szerkesztés, Felelős: Szerkesztő: Felső Imre Szerkesztőség: Debrecen, Tóthfalusi tér 10.
Telefon: 21-40, sportrovat: 34-07.
Kiadja a Napló Lapkiadó Vállalat Debrecen, Vörösi Hadsereg útja 16.
Feltételek: Balogh Endréné
Telefon: 30-01.

Terjesztő a Magyar Posta.
Előfizetési díj egy hóra: 11 forint.
Előfizethető a helyi postahivataloknál. Kézbesítőknek.

Szabadság Lapnyomda, Debrecen.
Feltételek: Szerkesztő: Balogh Endréné

Széleskörű tudományos nemzetközi kapcsolatokat folytat a debreceni Kossuth-egyetem matematikai intézete

A debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem matematikai intézetének könyvtára nem különösen nagy helyiségben nyert elhelyezést. Azonban ebben az aránylag kis helyen szinte a világ minden tájáról találunk folyóiratokat, könyveket. A helyiség így kitűnően hirt kapcsolatos — ha a folyóiratokat lapozgatjuk — szovjet, bolgár, olasz, francia, csehszlovák, amerikai, algéri, indiai, brazil, kínai, japán, kubai, angol, argentin és még sok más országban élő matematikus munkájáról. A matematikai intézetnek van egy 4 nyelven (orosz, angol, német, francia) megjelenő folyóirata és ennek cseréjében 180 különböző folyóirat érkezik szinte a világ minden tájáról. De nemcsak cseréfolyóiratot küldenek a különböző országok matematikai intézeteiből, hanem a debreceni egyetemi matematikai intézet kiadásában megjelenő Publications Mathematicae című folyóirat munkájában is részt vesznek külföldi matematikusok. A legutóbbi megjelenés számában a 24 magyar tudós írása mellett cseh, lengyel, román, német, ausztriai, argentin, ausztráliai, japán és argentin matematikus cikkei szerepelnek.

A könyvtár egyébként szűfoglalás van folyóiratokkal, különböző könyvekkel, kézikönyvekkel, 1945-ben — ahogy elmondották — csak egyetlen kis pole könyvvel rendelkeztek.

Számos külföldi tudós látogatása

A széleskörű nemzetközi kapcsolatokat abban is megnyilvánulnak, hogy gyakran keresik fel az intézetet a különböző külföldi országok matematikusai és a debreceni intézetből is ellátogatnak külföldi egyetemre. Ezenkívül különböző országok matematikusaival dolgoznak együtt, jelentenek meg dolgozatokat, könyveket és nagyarányú tudományos levelezés folyik a világ minden táján dolgozó matematikusokkal. Ebben az évben (az egyetemi évre gondolunk) igen sok látogató fordult meg a debreceni matematikai intézetben. Egy héttől tartózkodott például S. Golab lengyel professzor két tanárségével. Látogatást tett az intézetben G. Vranceanu román akadémikus, L. Schmetterer bécsi egyetemi tanár, Szegő Gábor amerikai professzor, aki különben magyar származású és világszerte ismert matematikus. Szegő professzor a 20-as években hagyta el az országot és Németországba költözött, onnan a fasizmus elől menekülve ment Amerikába. A híres tudós ma is szoros kapcsolatot tart fent magyar matematikusokkal, köztük a debreceni dr. Gyires Bélával, a matematikai intézet igazgatójával. Így az ő hagyományai Debrecenben tovább élnek. Nguyen-Cahn-Toan vietnami matematikus professzor is ellátogatott ez évben Debrecenbe. Ő a debreceni egyetem, közlebből a matematikai intézet szervezete volt kíváncsi, azt tanulmányozta. A hanoi egyetemen, ahonnan ide érkezett, még igen fiatal a matematikai intézet, s ezért Magyarországon tanulmányozza az egyetemek, intézetek munkáját. Nemrégiben járt Debrecenben B. H. Neumann angol matematikus professzor, aki éppen úgy, mint az itt járt vendégek nagy része, előadást tartott az intézetben.

A debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem matematikai intézetének vezetője, dr. Rapcsák András és dr. Merza Józsefet Olaszországból kérték fel, hogy írjanak a Bompiani emlékkötetbe, dr. Aczél János Golab lengyel professzorral írt közös tudományos könyvet, míg másik könyve most jelent meg Svájcban, ezenkívül szovjet, román, amerikai matematikusokkal írt közös dolgozata jelent meg. Dr. Tamásy Lajos Nozicska csehszlovák professzorral együtt közös témán dolgozik. A világhírű algebrista Kuroso szovjet professzor — aki a világon az egyik első művelője a csoport-elméletnek s erről könyvet is írt — könyvet magyarral a debreceni matematikai intézetben fordították le. Kuroso professzor azóta is szoros kapcsolatban van a debreceni algebristákkal.

A felsoroltakon kívül még számtalan példát lehetne felhozni a debreceni Kossuth

tudományos dolgozatot írnak a debreceni és a különböző külföldi matematikusok. Dr. Rapcsák András és dr. Merza Józsefet Olaszországból kérték fel, hogy írjanak a Bompiani emlékkötetbe, dr. Aczél János Golab lengyel professzorral írt közös tudományos könyvet, míg másik könyve most jelent meg Svájcban, ezenkívül szovjet, román, amerikai matematikusokkal írt közös dolgozata jelent meg. Dr. Tamásy Lajos Nozicska csehszlovák professzorral együtt közös témán dolgozik. A világhírű algebrista Kuroso szovjet professzor — aki a világon az egyik első művelője a csoport-elméletnek s erről könyvet is írt — könyvet magyarral a debreceni matematikai intézetben fordították le. Kuroso professzor azóta is szoros kapcsolatban van a debreceni algebristákkal.

A felsoroltakon kívül még számtalan példát lehetne felhozni a debreceni Kossuth

Kitüntetések

A Textilipari Műszaki és Tudományos Egyesület a június első hetében Budapesten megrendett XI. országos textilipari műszaki konferencia alkalmából kiváló egyesületi munkájáért **Jakab Tibort**, a Debreceni Textilművek dolgozóját a Könnvüipar kiváló dolgozója kitüntetésben részesítette. **Nagy Imre**, a Debreceni Ruhagyár dolgozója pedig miniszteri dicséret elismerést kapott.

A háromnapos konferencián Debrecen város textilipari dolgozóit színvonalas szakmai előadásokat is tartottak Budapesten a Technika Házban. **Tumpek Lajos**, a Tiszántúli Rostkésítő Vállalat főtechnológusa és **Répási Balázs**, a

Lajos Tudományegyetem matematikai intézetének széleskörű nemzetközi kapcsolatának méltatására, ezek minden bizonnyal öregítik az intézet jó hírét és segítik a tudományos munkát.

A matematikai intézet egyébként Debrecenben a felszabadulás után vált olyan modern tudományos intézettel, amely komoly iskolát teremtett. Kormányunk nagy anyagi áldozattal járult hozzá az intézet fejlődéséhez és ezt a nagy áldozatot a vezetők jól hasznosították. Az intézet első vezetői, dr. Rényi Alfréd, dr. Varga Ottó, dr. Szele Tibor, munkája segítette az intézetet a megérdemelt hírnevéhez, amelynek örvend, a mindenben méltó utódok viszik tovább az elődök munkáját, tovább építik a nemzetközi kapcsolatokat és vezetik a ma már iskolának nevezhető világhírű tudományos kutatómunkát.

K. E.

ÚJ FILMEK

a debreceni mozik műsorán

Ma mutatja be a Vígsház mozgó az **Alomrevü** című új színes osztrák filmet. A filmet Kurt Walter és Eduard v. Borsody írta és az utóbbi rendezte. A vidám, színes osztrák film főbb szerepeit Waltraut Haas, Teddi Reno, Susi Nicoletti, Ursula Herking, Ingrid Wendl, Eva Pawlik, Arno Paulsen, Michael Cramer játsszák.

Az Apolló mozit a **Milliók keringője** című színes csehszlovák filmet tűzte műsorára, ezt játssza a Meteor filmszínház is. A vidám, zenés filmet Jan Procházka és Josef Mach írta, az utóbbi rendezte. Főbb szerepeit Jozef Adamovic, Karla Chadimová, Vádim Ráz játsszák.

A Vígsház délelőtti műsorában a **Négy lépés a fellegekbe** című olasz-francia filmet mutatja be.

Humor

AZ OPERETTÉSEN

Ezzel a címmel rendez előadást az Országos Rendező Iroda június 10-én, szombaton éjjel 11 órai kezdettel a Vígsházban moziban. A vidám zenés, táncos műsorban fellép **Bilicsi Tivadar**, **Domahidy László**, az Operaház tagja, **Borvető János**, **Csikós Rózi**, **Kardos Magda**, **Józsa János** és **Hofi Géza**, a debreceni Csokonai Színház tagja. Közreműködik a Stúdió kiségyüttes, kórférál **Csengeri Judit**.

Altáji komszomolisták látogatása a ruhagyárban

Nagy öröm érte a napokban a Debreceni Ruhagyár kiszistáit: a kététhes magyarországi látogatásra érkezett 34 tagu altáji komszomolista csoport meglátogatta a ruhagyárat.

A gyár KISZ-szervezetének titkára, **Varga Lajosné** fogadta az autóbusszal érkező fiatal szovjet vendégeket, majd elvezették őket a különböző részlegekre, ahol közelebbről megismerkedtek a munkafolyamatokkal. A komszomolista lányok különös érdeklődéssel nézettek azokat a nyári ruhákat, amelyeket a Szovjetunióba exportál a gyár. A munka megtekintése után a ruhagyár kultúrtérjében az altáji fiatalok — akiket a Komszomol jutalomként küldött magyarországi kirándulásra — terített asztal mellett találkozott a gyár kiszistáival. Itt rögtönzött műsort adtak a vendégek tiszteletére, akik nagy tüsszalalmal néztek a főbb szerepekben **Nagy Lajos**, az iskola tanára alakítja, a főbb szerepekben pedig **Szentesi Mária**, **Nagy Gábor** és **Makoldi Mihály** mutatkozik be. A többi szereplővel együtt nagy lelkesedéssel készülnek az előadásra, amely az eddigi próbák alapján sikerre számíthat.

A Hatvani diákok bemutatójára június 16-án kerül sor a megyei tanács épületében, a próbát azonban már a múlt hónapban megkezdtek. Az előadást **dr. Hétszer Bertalanné** rendezi, Hatvani professzor **Nagy Lajos**, az iskola tanára alakítja, a főbb szerepekben pedig **Szentesi Mária**, **Nagy Gábor** és **Makoldi Mihály** mutatkozik be. A többi szereplővel együtt nagy lelkesedéssel készülnek az előadásra, amely az eddigi próbák alapján sikerre számíthat.

Bemutatóra készülnek a vegyipari technikum tanulói

Nem mindennapi feladatra vállalkoztak a debreceni Vegyipari Technikum növendékei. Elhatározták ugyanis, hogy az év végi „hajrá” mellett felkészülnek Ignac-Sóos — Ambróczy — Kemény **Hatvani diákok** című daltájkát bemutatására is.

Az iskola tanári kara azzal a feltétellel engedélyezte a darab megtanulását, ha ez nem rontja a technikum tanulójának tanulmányi eredményét. A diákok vállalták ezt az eddigi eredmények azt mutatják, hogy teljesítették is vállalkásukat, mert a próbák

megkezdése óta sem romlott a szereplők tanulmányi eredménye.

A Hatvani diákok bemutatójára június 16-án kerül sor a megyei tanács épületében, a próbát azonban már a múlt hónapban megkezdtek. Az előadást **dr. Hétszer Bertalanné** rendezi, Hatvani professzor **Nagy Lajos**, az iskola tanára alakítja, a főbb szerepekben pedig **Szentesi Mária**, **Nagy Gábor** és **Makoldi Mihály** mutatkozik be. A többi szereplővel együtt nagy lelkesedéssel készülnek az előadásra, amely az eddigi próbák alapján sikerre számíthat.

VAKÁCIÓ ELŐTT

Az Ifjúsági Irodalmi Színpad vidám évzáró műsora

A Hajdú-Bihar megyei pedagógus művelődési otthon rendezésében az Ifjúsági Irodalmi Színpad elsősorban általános iskolai tanulók részére meg a tanévzárás hivatalos megtörténe előtt vidám műsorral búcsúzik az idei évad nagyszerű szereplőssorozatától. Az ötletesen összeállított műsor kettős irányú, egyrészt Debrecen régi és mai irodalmának jellemző életképeiből, másrészt a diákelet mozzanataiból állított össze szatirikus jellegű mozaikszöveget. A műsorban meglevőnek a diákelet legkedvesebb olvasmányai, **Jókai, Móricz, Karinthy, Szabó Lőrinc, Oláh Gábor**, sőt megszólal a legújabb élő debreceni líra is. Különös érdeklődésre tarthatnak számot Karinthy immáron klasszikussá vált karcolatai a **Tamár úr** kérem humoriszkeiből.

Az előadásnak célja az is, hogy az általános iskolásokat is mind fokozottabban bekapcsolja a magasabb rendű irodalmi élmények megértésébe és élvezetébe. s így kezdetét jelzi egy későbbi rendszeresen megvalósítandó programnak is.

Az Ifjúsági Irodalmi Színpad legkiválóbb szereplői mellett fellép az esten **Sárközy Zoltán** színművész, a Csokonai Színház tagja is. Összekötő szöveget mond **Debreczeni Tiborné**. A műsori **Debreczeni Tibor** gimnázium tanár állította össze.

Az est fél 6 órakor kezdődik a pedagógus művelődési otthon új dísztermében (Bethlen utca 14.).

T. E.

Ifjú kommunista próba a Pallagi Mezőgazdasági Technikumban

(Tudóstíróktól.)
Nehéz lesz? Vajon mit fogunk kérdezeni? Ilyen és ehhez hasonló kérdések hangzottak el a napokban az ifjú kommunista próba alkalmából a pallagi Mezőgazdasági Technikum diákjai ajkáról.

Szokatlan izgalommal várták a próba megkezdésének pillanatát. A Nagyerdőben 12 csoport indult úttjára a különböző állomások felkeresésére, a próba letételére.

Az állomásokon nem éppen könnyű kérdésekre kellett válaszolniuk a fiataloknak. Bel-

KISZ-élettel kapcsolatos kérdésekre kellett válaszolniuk. Mindemellett mégis játékos és szórakoztató volt a próba. Vidám jelenetek követték egymást, s amikor szükség volt rá, vidám táncra perdltek a fiúk és lányok.

A kiértékelés után Győrffy Károly csoportja került az élre, de a többi csoport tagjai is dicséretet érdemelnek. Az ifjú kommunista próba részvevőit felkészülésükben segítették a tanárok is, a jó eredményekért köszönet illeti őket.

Ahol a hét termelőszövetkezet együttműködik

Tiszacsegén jó az összhang

Második esztendeje, hogy a falu egész lakossága termelőszövetkezetben dolgozik Tiszacsegén. Az első esztendőben a közös gazdaságban a szervezeti kérdések sokszorosan leköltötték a község és a szövetkezet vezetőinek az erejét. Ahány belépő, annyi ember. Tiszacsegén is korábbi vagyoni állapotokból, társadalmi helyzetükből, politikai tudatukból, s nem utolsósorban tájékozottságukból vagy tájékozatlanságukból eredő tudattal lépték át a szövetkezet küszöbét. A szövetkezetben pedig esetleg még élődtek az ellentétek a különböző felfogású és gondolkodású tagok között, amikor egyéni érdekeket az addig ismeretlen közösségi érdekekkel kellett összeegyeztetni. Miben jelentkeztet ennek hatása? Elmaradtak a munkából, vonakodtak kapni vagy kaszát fogni. Hivatkoztak a másik tisz-re, hogy ott bizony nem úgy van, ott másként csinálják. Ezt a szövetkezetekéni kis különbségeket sokkal jobban számon tartották, észrevették, mint a közösség legfőbb összetartó erőit.

Molnár Jánossal, a községi tanács v. b. elnökével beszélgettünk azokról a változásokról, amelyek a szövetkezetekben, de a szövetkezetek között is végbemertek az utóbbi időben.

Nagyobb termésre törekszenek

Gazdálkodásukban, a munkák végzésében ez évben már bizonyos minőségi változás tapasztalható. Így magyarázta ezt a tanácselnök: a tagok legnagyobb része becsülettel eljár a munkába. Megértik azt, hogy minden területnek van gazdája. Amire tavaly még unszóni kellett az embereket, ma bizalom és felismerés, de meggyőzés alapján is, fennakadás nélkül megy. Tavaly brigádokban dolgoztak. A dolgok, munkáját nagy gondossággal végző, igyekvő emberek egy kárpát alá kerültek a közös munkában azokkal, akik csak megkarcolták a föld tetejét. Most általában 2,5 hold kapás jut egy tagra. Amit tavaly két hétig sem műveltek meg, most 2-3 nap alatt megkapálták. Az esedékes tennivalókkal rendszerben vannak.

Azok a különbségek, amelyek a hét termelőszövetkezet tagsága között tavaly még egyenlenséget, irigységet vagy huzavonát idéztek elő, egyre inkább megszűnnek. Nem arról van szó persze, hogy most már valami különleges parancs szerint vezetik a szövetkezeteket. A szövetkezetek mindegyike önállóan, saját közgyűlése által elfogadott éves terv szerint gazdálkodik. De van néhány olyan jellemzője gazdálkodásuknak, ami mindegyikre vonatkozik. S ebben maguk a szövetkezetek vezetői egyeztek meg, a becsületesen, szorgalmasan dolgozó tagságnak a javaslati alapján. Nem veszi el az önállóságukat, nem csorbítja jogukat, és erejüket, sőt inkább fokozza azt. Versenyznek, magasabb terméseredmények elérésére törekednek.

Együtt osztották el az aratógépeket

Az együttműködésnek sok jó példáját lehet felhozni a tiszacsegei szövetkezetek életéből, s ezeknek haszna már most látszik, de a továbbiakban még inkább érzik. Nem vonulnak vissza csak a saját portájuk mögé, nem bástyázzák el magukat, hogy a többiek be se láthassanak hozzájuk. Több mint fél esztendeje, minden hónapban a községi tanács vezetőivel együtt közösen megbeszélnek a szövetkezet elnökök munkájukat, eredményeiket, bátran elmondják a hibákat, felsorolják terveiket, elképzeléseiket. A hasznos tanácsok mellett a többiek is okulnak, tanulnak belőle. A szövetkezetek mindegyikében alkalmazzák már ez évben a premizálást. A terven felül termelt mennyiség után kapnak részesedést a tagok. Mindegyik szövetkezet ezt a módszert alkalmazza. Együttesen döntöttek a gépek elosztásáról, a traktoros brigádok kialakításáról. A fiatal traktorosokat lehetőleg abba a tisz-be osztották be, ahol már apjuk vagy testvérük dolgozik. Apró kis dolgok ezek. Első látásra vagy hallásra talán említésre sem méltatja őket az ember. De aki benne él, az tudja, hogy az ilyen apróság családok, közösségek megbontója, elkedvetlenítője lehet. Persze, kivánságlisták kielégítéséről nincs szó. De amit lehet, ami

eredményeiket, bátran elmondják a hibákat, felsorolják terveiket, elképzeléseiket. A hasznos tanácsok mellett a többiek is okulnak, tanulnak belőle. A szövetkezetek mindegyikében alkalmazzák már ez évben a premizálást. A terven felül termelt mennyiség után kapnak részesedést a tagok. Mindegyik szövetkezet ezt a módszert alkalmazza. Együttesen döntöttek a gépek elosztásáról, a traktoros brigádok kialakításáról. A fiatal traktorosokat lehetőleg abba a tisz-be osztották be, ahol már apjuk vagy testvérük dolgozik. Apró kis dolgok ezek. Első látásra vagy hallásra talán említésre sem méltatja őket az ember. De aki benne él, az tudja, hogy az ilyen apróság családok, közösségek megbontója, elkedvetlenítője lehet. Persze, kivánságlisták kielégítéséről nincs szó. De amit lehet, ami

közösség előrehaladását segíti, azt megteszik. A szövetkezetek nagy munka előtt állanak, pár hét és kezdődik az aratás. Együttesen kidolgozott és elfogadott tervük a legapróbb részletekre is kiterjed, 3136 hold kalászosukból 1040 holdat vállalt a géppalloság kombáinnal és aratógéppel. A hét termelőszövetkezetből 222 aratópárt állítottak össze, s ezek mind egyikére majdnem 10 hold learatása jutott. Körülnéztek, mit lehet még tenni. Az Új Elet és a Tancsics termelőszövetkezet egy-egy aratógépet vásárolt, de ígéretet kaptak a Hortobágyi Állami Gazdaság igazgatójától is — míg náluk nem vágják a rendeket, addig gépeket küldenek a tiszacsegei határba segíteni. Ami marad, azzal megbirkóznak a szövetkezet kaszások — hogy minél kevesebb veszteséggel takarítsák be a termést.

Egymást segítik a termelőszövetkezetek

Amikor az aratásról tanácskoztak és erről megállapodást készítettek, már abba belefoglalták: a gépeket megkapta minden tisz a géppallosáttól, de ha egyik szövetkezetben hamarabb beéri a gabona, akkor ott segítenek a többiek is. Ne álljon egy napig se feleslegesen a kombájn vagy az aratógép. S a vezetésben való jártasság, a közösségek egyre szilárdabb kialakítása természetesen visszahat munkájukra és az eredményekre. Bőséges eső áztatta a földeket, s most a családtagokkal együtt kapálják a kukoricát, cukorrépát, és a legfontosabb teendőkkel készen legyenek, mire az első keresztek rakják. Gabonatermesztés? Bár a tavaszi kevés csapadék miatt nem fejlődött úgy a búza, ahogy kezdetben ígérkezett, mégis 10-11 mázsás átlagot várnak. Tavaly 8 mázsa volt a községben, de a felszabadulás előtti átlagok 6 mázsa körül jártak. Pedig ez az első

esztendő, hogy a nagyüzemi táblák kialakítása után nagy táblákban vették el a kalászosokat. A nagyüzemi lehetőségek kihasználásának még csak a kezdeténél tartanak. Gépi művelés, s a kalászos javarészeinek fejtárgyázása, a minőségi szántás-vetés, a traktoros munkájának rendszeres ellenőrzése — az összetevői ennek. A tagság anyagi érdekességének fokozása mellett jelentős hajtóerő az a sokszor ki sem mondott verseny, amely a hét termelőszövetkezet között megvan. Eljenek is ezzel. A megkezdett jó módszerek ebben is sokat segíthetnek. S ha ezt is a tagság, az egész község becsületes dolgozó parasztságának az érdekében teszik, akkor járnak helyes úton. Ilyen célkitűzésekkel egyetértenek a tiszacsegei termelőszövetkezetek tagjai, s egészen bizonyos — még jobb munkájukkal adnak helyeslést.

Sz. E.

Ma ismertetik Debrecen általános városrendezési tervét

Debrecen egész lakosságát érdekli az a nagyszabású általános városrendezési terv, amelyet legutóbb fogadott el a városi tanács végrehajtó bizottsága. Határozatot is hoztak arról, hogy ezt a tervet a lakosság minél szélesebb rétegére ismertetni kell. Jó alkalom kínálkozik erre most június 8-án csütörtökön délelőtt 10 órakor, amikor a városi tanács háza nagyteremben az építési napok keretében **Ladr Árpád**, az Építésiügyi Minisztérium szakelőadó-

ja tart előadást a városrendezési terv végrehajtásáról. Az előadásra mindenkit szívesen várnak. Ugyanott 11 órakor a családi lakóház korszerű szerkezetének ismertetéséről beszél **Tóth Zoltán**, az Építőipari Technikum tanára. Ugyanezen a napon délután 14 órakor a szövetkezeti lakásépítés helyszín bemutatója történik meg a libakerti építkezésnél. Az előadó **Tóth Ferenc**, az EM Hajdú megyei Építőipari Vállalat főmérnöke.

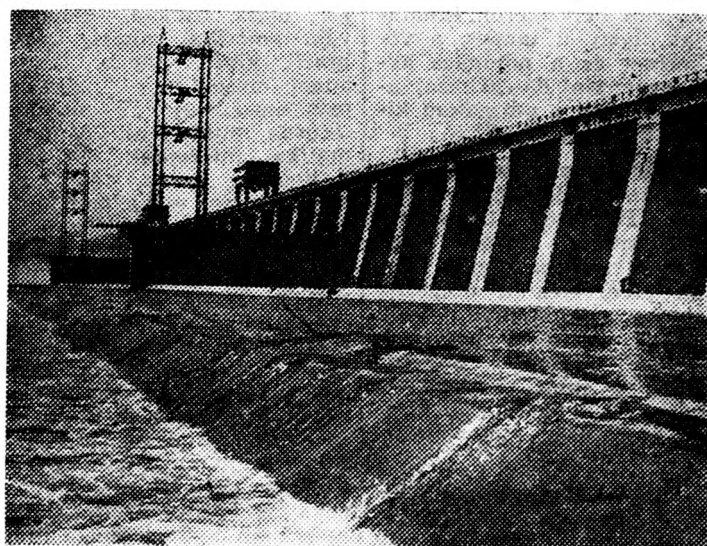
Három nyári tábort szervez a debreceni Kossuth-gimnázium

Az iskolákban közeledik a tanítás befejezésének napja. A gimnáziumok végzős növendékei most érettségiznek, és sokan beszélnek már a nyári táborozásokról. A debreceni Kossuth Lajos Gyakorló Gimnázium és Általános Iskola három nyári tábort szervez a vakáció idejére. Az első tábor a gimnázium két turnusú munkatábor. Ennek keretében július 2-án 80 lány utazik Paksonyba, ahol 14-ig mezőgazdasági munkát végeznek. Augusztus 13-án — a második turnusban — a Kossuth gimnázium 30 fiú tanulója indul a Szabolcs megyei Jákmajtyénbe. Itt tíz napig csatornaépítésnél fognak dolgozni. A gimnázium másik tábora,

az úgynevezett mozgótábor országos útra indul július 9-én. Kiinduló helyül Esztergomot választották. A további útvonal: Visegrád, Nagymaros, Drégely és Börzöny. Innen vissza indulnak, és Nagymaros és Visegrád után a Dobo-gőkre látogatnak el, ahonnan kiinduló helyükre, Esztergomba utaznak. A közel 25 főnyi diák-társaság sátrakkal indul országjáró útjára. Velük tart **Papp Imre**, a Kossuth gimnázium igazgatója, valamint **Mucsa János** és **Veress Géza** tanárok. Az iskola harmadik tábora-val hetven általános iskolás utazik augusztus 7-én Esztergomba, ahol önálló táborban nyaralnak augusztus 21-ig. Az útbárókat **Hunyadi Béla** né csapvezető kíséri el.

A TUDOMÁNY — TECHNIKA

Igába fogott természet

Vízlepcsők az energiatermelés szolgálatában a Szovjetunióban.

Már korábban is voltak a világ különböző részein alkotott, mesterséges szigetek, elutított emelkedések. De az, ami Davidov szovjet mérnök tervezetével megindult, az már valami más volt. Ez már azt jelentette, hogy a korszerű technika segítségével sokkal mélyrehatóbb változások lehet megvalósítani: egyszerű „kozmetikai” beavatkozások helyett bonyolult „műtétet” is végrehajtanak a Föld képen. Az azóta felvetődött és részben már meg is valósult merész tervet sorabba tartozik Nebuis professzor terve, mely termővé tett sivatagjaival, a gőzölgő dzsungel helyen kultúrterületekkel, „éghajlati egyensúly” teremtésével, „megfejt” felhőkkel, a föld mélye hőenergiájának, az úgynevezett geotermikus energiának felhasználásával azt jelentené, hogy megvalósulása esetén a Föld térképe néhány évtized alatt alaposan megváltozik. Elnökök a sivatagok, terméketlen területek, a jég és az izzó föld birodalma s helyüket termékeny, kellemes klímájú, emberekkel benépesített területek foglalják el. Szinte a természet nagy átrendezését, újjáteremtését vázolja fel ez a terv.

szempontból megfelel: a Volga vízhozamát a Pecsora folyó vízzel növelik anélkül, hogy ez utóbbi folyó vízösszegének csökkenésével veszélyeztetné az északi körzetek éghajlati viszonyait. S mi több, a jövőben folytatódóan meg lehet valósítani Davidov ismételt tervét is az Ob és Jenyiszej folyásának megfordítására. Így kiegészítenék a Kaspitenger vízkészleteit a vízzel láttnak el a száraz déli vidékeket. Egy másik tervezet a Baltitengernek az Északi-tengertől való elválasztását javasolja

Elterelnek medréből egy folyót Kinában.

Átalakított világ

A tervek közül a szovjet tudósok elgondolásainak a zömét máris megvalósított. A szovjet tudósok és technikusok tervei nemcsak azért valósulnak meg, mert olyan országban láttak napvilágot, amely hajlandó hosszútávú beruházásokat eszközölni az ország természeti feltételeinek javítására, hanem azért is, mert komoly, tudományos alapokon nyugszanak. Jó példa erre a Kaspit-tenger megmentését célzó terv. A szovjet tudósok felfedték a Kaspit-tenger kiszáradásának okát (a töba ömlő folyók vízhozamának csökkenése a Föld fokozatos melegezése következtében) s olyan megoldást találtak, amely minden

egy tenger alatti gát felépítése révén. Így a Balti-tenger 15 év leforgása alatt édesvízzé változna, minden ebből kifolyó előnnyel az ipar és mezőgazdaság számára. A Föld északi félgömbjén évmilliókon keresztül meleg éghajlat uralkodott. Csak a legutóbbi geológiai korszakban vált itt hidegké a klíma. A Föld északi részén uralkodó jég és hideg történelmileg rövid ideje tartós jelenség, a jelenlegi éghajlatot tehát meg lehet változtatni. A szovjet elgondolásnak az a lényege, hogy a Bering-szorosot óriási gát-híddal zárják el. A T. Sumilin orosz mérnök ezt így képzelte el: a gát testében több ezer propeller-

szivattyút helyeznének el, amelyeket hatalmas atomerőművek hoznak mozgásba. A szivattyúk a meleg áramlatot átvezetik a Csendes-óceánból az Atlanti-óceánba, s ez enyhébbé teszi Szipéria és Észak-Amerika klímáját.

Az utóbbi időben P. M. Borisov mérnök egy másik tervet dolgozott ki a Föld északi részén uralkodó éghajlat enyhítésére. Szerinte meg kell szüntetni a jégtakarót. Akkor ez a vidék nem lesz többé hideg-generátor, hanem megindul az önfelmelegedési folyamat. De hogyan lehet elűntetni a hatalmas jégtakarót?

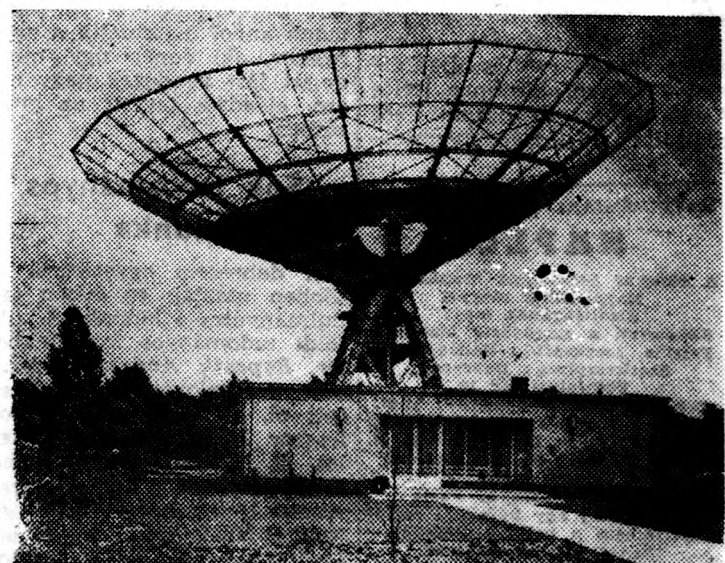
A Golf-áram és annak északi folytatása jóval több meleget visz magával, mint a Kuroszivo. Az Atlanti-óceán vizét a sarki medencén és a Bering-szoroson keresztül kell vezetni a Csendes-óceánba. A Bering-szorosban építendő gát szivattyúinak tehát nem a Csendes-óceánból a Jéges-tengerbe, hanem éppen fordítva kell hajtaniok a vizet. A sarkvidéken átvonuló vízáramlat enyhébbé tenné a klímát. Ime, így indítanak a tudósok „hidegháború” helyett: háborút a hideg ellen.

Napsugárból munkaerő

Az ember azonban nemcsak a világ képet formálja át a tudomány segítségével, nemcsak forgalom útjában álló tárgyakat tüntet el robbanással, folyók irányát szabja meg, és az éghajlatot változ-

tatja meg, hanem *igába fogja a természetet is és a napsugárból, a víz és szél erejéből energiát terem.*

A nap elképzelhetetlenül nagy mennyiségű energiát sugároz szét a világűrbe, másodpercenként több mint fel kvadrillió lóerőnek megfelelő. Sokáig hiábavaló próbálkozás volt minden, aminek az lett volna a célja, hogy közvetlenül használjuk fel a Nap sugarait. Ezelőtt leginkább a trópusi vidékeken próbálkoztak, száz és száz homorú tükröt állítva fel, hogy azok gyújtópontjában egyesüljön a Nap sugarait, s ott párologtassák gőzzé a vizet vagy más folyadékot. Az volt a baj, hogy ezek a berendezések csak napsütésben működtek. A Szovjetunióban két-féle módszert is kidolgoztak. Az egyik a „sugárköhő”. A napsugarakat sík tükrökből vetik ki, homorú tükrökre, amelyről visszaverődve annak gyújtópontjában három-ezer foknál is magasabb hőmérsékletet lehet előállítani. A berendezést már annyira tökéletesítették, hogy érköhősítésre is fel tudják használni és a sugárköhőből nyert villamos energiával kisebb helységeket ipari és világitási áramszükségletét tudják kielégíteni. A másik megoldás lényegében a nyári napmelegletet tükrökre irányítja. Ugyancsak érdekes és szellemes szerkezetek segítségével hasznosítják napjainkban a szél energiáját, s különböző vízlepcsők segítségével a folyók vízerejét.

Európa egyik legnagyobb rádióteleszkópja az NDK-ban, a Heinrich Hertz Intézetben.

Kiss István